

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 36
van **JOHAN DANEN**
datum: 28 augustus 2019

aan **KOEN VAN DEN HEUVEL**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Landbouwsector - Afhaling gezuiverd afvalwater

Op 16 juli 2019 besloot de Droogtecommissie over te gaan tot code oranje voor de droogte en adviseerde zij de provinciegouverneurs om een captatieverbod in te stellen op alle stroomgebieden van ecologisch kwetsbare waterlopen. Dit advies werd in alle provincies opgevolgd en sommige provincies hebben dit captatieverbod nog uitgebreid in de maand augustus.

Dit captatieverbod zorgde en zorgt echter voor problemen in de landbouw. Om aan de watervraag voor landbouwtoepassingen tegemoet te komen, stelde Aquafin vanaf 22 juli in negentien installaties gezuiverd afvalwater ter beschikking. Landbouwers en gemeenten die van deze dienst gebruik wensen te maken, dienen daartoe een (nood)contract af te sluiten met Aquafin (160 euro/maand).

De toepassingsmogelijkheden voor irrigatie en bewatering werden dit jaar op advies van de Vlaamse Milieumaatschappij opgenomen in een OVAM-grondstofverklaring. De gebruikers van het gezuiverde afvalwater kunnen zo nagaan of het water geschikt is voor de toepassingen waarvoor men het wil gebruiken.

1. Hoeveel zogenaamde noodcontracten voor de afhaling van gezuiverd afvalwater werden er afgesloten sinds 22 juli 2019? Voor welke looptijd werden deze contracten afgesloten (1, 2 of 3 maanden)? Graag een overzicht per installatie en per type afnemer (gemeente, landbouwer of bedrijf).
2. Welke volumes water werden via de noodcontracten afgehaald sinds 22 juli 2019? Graag een overzicht per installatie en per type afnemer (gemeente, landbouwer of bedrijf).
3. Hoeveel contracten (reguliere en noodcontracten) heeft Aquafin afgesloten voor het afhalen van gezuiverd afvalwater. Graag een globaal overzicht, per type afnemer en de afgehaalde volumes, voor de jaren 2017, 2018 en 2019. Hoeveel procent van het effluentwater krijgt op die manier een nieuwe toepassing (voor de jaren 2017, 2018 en 2019). Is het de bedoeling dit percentage te verhogen? Waarom wel/niet? Welke inspanningen worden daarvoor gedaan?
4. In bepaalde regio's, zoals Zuid-West-Limburg, is er wegens de afstand geen praktische mogelijkheid voor de landbouwers om water af te halen.
 - a) Werd/wordt er een oplossing gezocht voor de landbouwers in deze gebieden? Waaruit bestaat deze oplossing?
 - b) Op welke manier hebben deze landbouwers hun watervraag ingelost?

5. De toepassingsmogelijkheden voor irrigatie en bewatering werd dit jaar opgenomen in een OVAM-grondstofverklaring.

Werd er gecontroleerd op het juiste gebruik van het afgehaalde water? Hoe vaak? Door wie? Wat waren de bevindingen en resultaten?

6. Ook wanneer de nood minder groot is, kan effluentwater nuttig toegepast worden in diverse sectoren.

Hoe vaak resulteren noodcontracten in reguliere contracten.

ANTWOORD

op vraag nr. 36 van 28 augustus 2019

van **JOHAN DANEN**

1. In 2019 werden in het kader van de zomerdroogte 81 tijdelijke contracten voor de afhaling van gezuiverd afvalwater (effluentwater) afgesloten waarvan de looptijden zich als volgt verhouden:

- voor 1 maand: 53 contracten;
- voor 2 maanden: 17 contracten;
- voor 3 maanden: 11 contracten.

Een overzicht van de contracten per waterzuiveringsinstallatie (RWZI):

- ☐ RWZI Ieper: 17 contracten
- ☐ RWZI Beveren: 11 contracten
- ☐ RWZI Woumen: 8 contracten
- ☐ RWZI's Herentals en Tielt: elk 6 contracten
- ☐ RWZI's Aarschot en Sint-Niklaas: elk 5 contracten
- ☐ RWZI's Liedekerke en Houthalen: elk 4 contracten
- ☐ RWZI's Antwerpen-Zuid en Antwerpen-Noord: elk 3 contracten
- ☐ RWZI's Lokeren, Roeselare, Mechelen, Genk en Ninove: elk 2 contracten
- ☐ RWZI's Westerlo, Grimbergen, Lokeren, Turnhout, Leuven, Ruisbroek, Brugge, Lier, Huldenberg en Dendermonde: elk 1 contract.

Een overzicht van de contracten per type afnemer:

- ☐ land- en tuinbouw: 53 contracten;
- ☐ gemeentebesturen: 16 contracten;
- ☐ ruimfirma's en bedrijven: 12 contracten.

2. In de maanden juli en augustus is ongeveer 44.900 m³ effluentwater opgehaald. Voor het antwoord op de andere aspecten is het antwoord opgenomen in vraag 3.

3. In de zomer van 2017 werden 46 tijdelijke contracten afgesloten.

- land- en tuinbouw: 31 contracten;
- gemeentebesturen: 4 contracten;
- ruimfirma's en bedrijven: 11 contracten.

De totale afgehaalde hoeveelheid effluentwater bedroeg 102.200 m³.

De belangrijkste afhaalallocaties waren:

- RWZI Ieper: 46.900 m³;
- RWZI Aalst: 27.300 m³;
- RWZI Woumen: 18.000 m³.

In de zomer van 2018 werden 125 tijdelijke contracten afgesloten.

- land- en tuinbouw: 80 contracten;
- gemeentebesturen: 25 contracten;
- ruimfirma's en bedrijven: 20 contracten.

De totale afgehaalde hoeveelheid effluentwater bedroeg 117.900 m³.

De belangrijkste afhaalallocaties waren:

- RWZI Sint-Truiden: 31.100 m³;
- RWZI Oostende: 23.400 m³;
- RWZI Ieper: 15.700 m³;
- RWZI Sint-Niklaas: 9.400 m³;

- RWZI Beveren: 7.800 m³.

In de zomer van 2019 (tot eind augustus) zijn 81 tijdelijke contracten afgesloten.

- land- en tuinbouw: 53 contracten;
- gemeentebesturen: 16 contracten;
- ruimfirma's en bedrijven: 12 contracten.

De totale afgehaalde hoeveelheid effluentwater bedroeg ca. 44.900 m³.

De belangrijkste afhaalallocaties waren:

- RWZI Ieper: 19.150 m³;
- RWZI Woumen: 9.000 m³;
- RWZI Beveren: 3.900 m³;
- RWZI Sint-Niklaas: 3.700 m³.

Naast de tijdelijke contracten tijdens droogteperiodes heeft Aquafin ook structurele contracten met bedrijven voor een permanente afname van effluentwater. Enerzijds zijn er 25 ruimfirma's die een permanent contract hebben voor het afhalen van effluentwater voor het uitvoeren van onder meer spoelwerken. Anderzijds heeft Aquafin een aantal grotere structurele contracten met bedrijven voor de continue afname van effluentwater voor het gebruik ervan in hun processen. In totaal gaat het gemiddeld op jaarbasis over ca. 5 miljoen m³.

De totale beschikbare hoeveelheid effluentwater van alle rioolwaterzuiveringsinstallaties van Aquafin samen bedraagt ongeveer 800 miljoen m³ per jaar. Ongeveer 0,6% van het totale beschikbare effluentwater krijgt een nieuwe toepassing.

Aquafin wil in de toekomst verder inzetten op het gebruik van gezuiverd effluentwater als alternatieve waterbron. De in opmaak zijnde Europese verordening omtrent minimum vereisten voor hergebruik van water zal hierbij in belangrijke mate sturend zijn.

4. In Zuid-Limburg werden deze zomer in eerste instantie de waterzuiveringsinstallaties van Houthalen-Centrum en Genk opengesteld voor de afhaling van gezuiverd afvalwater. Later werden ook de RWZI's Halen, Hasselt, Alken, Lanaken, Sint-Truiden en Tongeren opengesteld.
5. De afdeling Handhaving heeft op de zeer recente grondstofverklaring voor het gebruik van effluentwater en het gebruik ervan nog geen controle uitgevoerd.
6. Tijdelijke contracten worden meestal afgesloten wanneer de andere (goedkopere) opties zoals captatie uit oppervlaktewater en grondwater/hemelwater onder druk komen te staan of verboden worden door bijvoorbeeld een captatieverbod. Zodra het captatieverbod wordt opgeheven grijpen landbouwers en bedrijven terug naar hun courante waterbronnen. Om die reden hebben tijdelijke contracten tot op heden nog maar tot 1 regulier contract geleid.